

[Alfred Jensen.]

man havde en sådan bestemmelse dels i tjenestemandsløven, dels i de kollektive overenskomster, var det umuligt at få et prisfald udefra til at slå igennem. Jeg tror ikke, det er rigtigt. Det er aldeles ukorrekt at knytte prisbevægelserne til lønningsbevægelserne. Hvis man studerer pristallets og lønningernes bevægelser og samtidig tager hensyn til de forsøg, der har været gjort på at imødekomme de ønsker, som det ærede medlem hr. Kristian Kristensen her har fremført, vil man se, at det er helt andre og stærkere faktorer, der virker, end reguleringen af lønningerne i henhold til detailpristallet.

Hvis man ser på lønbevægelserne i krigen tid, vil man konstatere, at priserne udmærket kunne gå opad, endda stærkt opad, til trods for at lønningerne ikke fik lov til at stige. Før krigen havde vi et pristal på 183 med udgangspunkt i 1914. I oktober 1930 kom pristallet op på 190, uden at der var sket nogen som helst forhøjelse af lønningerne. På samme måde gik det op til 203 i januar 1940, og da fik man lønreguleringer gennemført, men i marts måned blev det vedtaget, at nogle skatte- og afgiftsforhøjelser, der blev gennemført, ikke måtte indregnes i pristallet og altså ikke få indflydelse på dyrtidsreguleringen. Til trods herfor steg pristallet alligevel i april til 222, og i maj vedtog man at sætte pristalsreguleringen ud af kraft og endvidere at fratage arbejdere og tjenestemænd de lønreguleringer, som de havde fået i henhold til januarpristallet; det drejede sig om 6 kr. og 12 øre pr. uge. Så skulle man efter de teorier, som det ærede medlem hr. Kristian Kristensen har fremført, tro, at der måtte være lagt bånd på prisudviklingen, men tværtimod steg priserne fortsat. Da vi kom til juli, havde vi en stigning på 11 points op til 233 og i oktober helt op til 248, til trods for at der ikke var sket nogen stigning af lønningerne.

Der kunne fremføres meget mere materiale, som godtgør, at der ikke er den sammenhæng mellem prisstigninger og lønstigninger, som visse politikere og også andre søger at hævde til begrundelse for en ødelæggelse af den reguleringsordning, som arbejderne har fået. Men jeg tror, at dette er tilstrækkeligt til at vise, at priserne

stiger, uanset hvordan lønningerne ligger. Det er et spørgsmål om de muligheder, man har for at presse priserne i vejret, og derfor skulle man i stedet for at sætte ind mod lønningerne tage fat på avancerne.

Der er endnu et lille moment, der spiller ind — det har det ærede medlem omhyggeligt undgået at nævne eller ikke været opmærksom på. Når pristallet viser en stigning, der svarer til 198 kr., så får lønarbejderne kun dækning for de 120, og selv om man skræller visse ekstrairndtægter fra, vil arbejderne ikke få dækning for de prisstigninger, der har fundet sted. Derfor er det urimeligt at forklare, at det er den lønreguleringsordning, der findes i de kollektive overenskomster, der er skyld i, at prisfaldet ikke slår igennem. Det er simpelt hen avancerne, det er galt med. Dette forhold har den ene gang efter den anden været ført frem i debatten, og ingen har været i stand til at afvise det. Det er også årsagen til, at prisfaldet ude på verdensmarkedet ikke slår igennem herhjemme. Derfor skulle man i stedet for at rette angreb mod arbejdernes og tjenestemændenes lønninger tage fat dér, hvor årsagen findes, nemlig de stærke enkeltvirksomheder og de monopoler, som forhindrer prisfaldet i at slå igennem. Det er ikke arbejdernes organisationer, men det er erhvervssammenslutningerne, dem, som sikrer sig store avancer og store profiler, stødet må rettes imod.

Jeg har gerne villet knytte disse bemærkninger til denne debat, fordi jeg synes, at de burde føres frem. Jeg ved ikke, om regeringspartierne vil fremdrage noget sådant, eller om finansministeren vil gøre det; men jeg vil sluttelig anmode finansministeren om at besvare det spørgsmål, jeg har stillet angående pristallets mørklægning.

Elias Lauf: Idet jeg henviser til mine udtalelser om Kap Dan-sagen første gang, jeg havde ordet under denne finanslovdebat, skal jeg blot give det høje ting en redegørelse for mine synspunkter.

Sagen blev rejst i det høje ting af dets danske medlemmer på grundlag af den omfattende offentlige diskussion i pressen for tiden. Jeg ved, at kapdannerne ikke var synderlig glade for anlægsarbejderne derovre til at begynde med; men så fik de den trøst, at større ulemper formodentlig vil